

Bruxelles, den 1.9.2016
COM(2016) 550 final

RAPPORT FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDET

Resultaterne af den endelige evaluering af ISA-programmet

{SWD(2016) 279 final}

Indholdsfortegnelse

1. INDLEDNING	3
2. INTEROPERABILITET SOM KATALYSATOR FOR MODERNISERING AF DEN OFFENTLIGE SEKTOR	3
3. SAGSFORLØB	5
4. METODE	6
5. EVALUERINGSMÆSSIGE PROBLEMER OG SPØRGSMÅL	6
6. RESULTATER	7
OPNÅELSE AF PROGRAMMETS MÅL.....	7
6.1. RELEVANS.....	7
6.2. NYTTEVIRKNING	9
6.3. EFFEKTIVITET	10
6.4. NYTTEVÆRDI.....	10
6.5. BÆREDYGTIGHED	11
6.6. SAMMENHÆNG	12
6.7. KOORDINERING	13
7. KONKLUSIONER I DEN ENDELIGE EVALUERING.....	14
8. ANBEFALINGER.....	15
8.1. KOMMUNIKATION MED OFFENTLIGE MYNDIGHEDER OG ØGET OPMÆRKSOMHED OM INTEROPERABILITET	16
8.2. FORBEDRING AF HOLISTISK TILGANG OG HORIZONTAL TVÆRGÅENDE SYN PÅ INTEROPERABILITET	16
8.3. SAMARBEJDE MED ANDRE EU-POLITIKKER OG -INITIATIVER	17
9. DE NÆSTE SKRIDT	18

1. Indledning

Efter afgørelse fra Europa-Parlamentet og Rådet (ISA-afgørelsen)¹ blev det seksårige program om interoperabilitetsløsninger for europæiske offentlige myndigheder (ISA-programmet) lanceret 1. januar 2010 som opfølgning på programmet om interoperabel levering af paneuropæiske e-forvaltningstjenester til offentlige myndigheder, virksomheder og borgere (IDABC)². Det blev gennemført fra 1. januar 2010 til 31. december 2015.

Som nævnt i artikel 1 i ISA-afgørelsen var målet for ISA-programmet at støtte samarbejdet mellem europæiske offentlige myndigheder ved at fremme en effektiv elektronisk kommunikation på tværs af grænser og sektorer mellem sådanne myndigheder (og organer, der udfører offentlige opgaver på deres vegne) og derved muliggøre levering af elektroniske offentlige tjenester til støtte for gennemførelsen af EU's politikker og aktiviteter³.

Denne rapport præsenterer de primære resultater af den endelige evaluering af programmet⁴, der blev udført i henhold til artikel 13(3) i ISA-afgørelsen. I henhold til denne bestemmelse skulle den endelige evaluering kommunikeres ud til Europa-Parlamentet og Rådet senest 31. december 2015. Den endelige evaluering blev udført af Kommissionen fra december 2014 indtil februar 2016, da kladdeudgaven af Kommissionens rapport blev accepteret af styregruppen. De nylige ændringer i Kommissionens evalueringsprocedurer resulterede dog i en væsentlig forsinkelse med hensyn til at nå den deadline, der er angivet i det juridiske grundlag.

I løbet af den endelige evaluering blev Kommissionen hjulpet af et team af uafhængige eksperter fra et konsulentfirma (det endelige evalueringsteam). Repræsentanter for de relevante Kommissionstjenestegrene overvågede den endelige evaluering ved hjælp af en kommissionsstyregruppe⁵.

2. Interoperabilitet som katalysator for modernisering af den offentlige sektor

Moderniseringen af de offentlige myndigheder er en af de vigtigste prioriteter for succesfuld gennemførelse af Europa 2020-strategien⁶. Undersøgelserne om den årlige vækst udgivet af

---

¹ Europa-Parlamentets og Rådets afgørelse nr. 922/2009/EF af 16. september 2009 om interoperabilitetsløsninger for europæiske offentlige myndigheder (ISA) (EUT L 260 af 3.10.2009, s. 20).

² Europa-Parlamentets og Rådets afgørelse 2004/387/EF af 21. april 2004 om interoperabel levering af paneuropæiske e-forvaltningstjenester til offentlige myndigheder, virksomheder og borgere (IDABC), EUT L 144 af 30.4.2004 (se EUT L 181 af 18.5.2004, s. 25).

³ Artikel 1(2) i ISA-afgørelsen.

⁴ Den endelige evaluering af ISA-programmet er tilgængelig på: http://ec.europa.eu/isa/library/official-documents/index_en.htm

⁵ Består af embedsmænd fra GD for Informationsteknologi (DIGIT), GD for det Indre Marked, Erhvervs politik, Iværksætteri og SMV'er (GROW), GD for Beskatning og Toldunion (TAXUD), Det Fælles Forskningscenter (JRC) og Generalsekretariatet.

Kommissionen fra 2011 til 2015⁷ viser, at kvaliteten af de europæiske offentlige myndigheder har direkte effekt på det økonomiske miljø og derfor er essentiel i forhold til at stimulere produktivitet, konkurrencedygtighed og vækst.

Som nævnt i den årlige vækstundersøgelse for 2013⁸ anser Kommissionen interoperabiliteten på tværs af grænser af online-tjenester og digitaliseringen af europæiske offentlige myndigheder som vigtige faktorer for vækst og øget effektivitet. Interoperabiliteten mellem myndigheder er en vigtig katalysator for at skabe mere effektiv levering af digitale tjenester.

Den digitale dagsorden for Europa⁹ beskriver, hvordan interoperabiliteten er essentiel i forhold til at hjælpe med til at maksimere det sociale og økonomiske potentiale af informations- og kommunikationsteknologier (IKT), og derfor kan den digitale dagsorden for Europa kun lykkes, hvis interoperabiliteten sikres. Det dedikerede fundament af "interoperabilitet og standarder" fik medlemsstaterne til at udføre specifikke handlinger relateret til interoperabilitet¹⁰, nemlig gennemførelsen af de forpligtelser, der blev besluttet med de ministerielle Granada- og Malmø-erklæringer, herunder vedtagelsen af den europæiske interoperabilitetsramme (EIF)¹¹ i de nationale lovgivninger.

Den 24. og 25. oktober 2013 vedtog Det Europæiske Råd konklusioner¹², der lagde vægt på, at moderniseringen af offentlige myndigheder bør fortsætte med hurtig gennemførelse af tjenester, der afhænger af interoperabilitet for at kunne fungere effektivt, som f.eks. e-forvaltning, e-sundhed, e-fakturering og e-indkøb. Dette vil føre til flere og bedre digitale tjenester til borgere og virksomheder i Europa, omkostningsbesparelser og større effektivitet, gennemsigtighed og kvalitet af tjenester i den offentlige sektor.

Medlemsstaternes bestræbelser finder dog ofte sted på nationalt niveau uden at følge en fælles europæisk tilgang, hvorved interoperabiliteten på europæisk niveau og tilgængeligheden af digitale offentlige tjenester på tværs af landegrænser kompromitteres. Derfor er der høj risiko for, at der skabes nye elektroniske barrierer ("e-barrierer"), der forhindrer borgere og virksomheder i at bruge offentlige tjenester i andre lande end deres egne, og dette hindrer den problemfri funktion af det indre marked.

---

⁶ "Europa 2020: en strategi for intelligent, bæredygtig og inklusiv vækst", meddelelse fra Kommissionen (KOM(2010) 2020 endelig, 3.3.2010, s. 12).

⁷ http://ec.europa.eu/europe2020/index_da.htm

⁸ Kommissionens årlige vækstundersøgelse 2013 (KOM(2012) 750 endelig, 28.11.2012, s. 13).

⁹ Meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget (KOM(2010) 245 endelig/2), s. 5.

¹⁰ http://daeimplementation.eu/dae_actions.php?action_n=26&id_country=1

¹¹ "Interoperabilitet som forudsætning for europæiske offentlige tjenester", meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget (KOM(2010) 744 endelig, bilag 1).

¹² <http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-169-2013-INIT/en/pdf>

3. Sagsforløb

ISA-programmet blev etableret på baggrund af udviklingen med de foregående programmer (IDA og IDABC). Som det fremgår af ISA-afgørelsen³, var det primære formål med ISA-programmet at understøtte samarbejde mellem europæiske offentlige myndigheder med henblik på at muliggøre levering af elektroniske offentlige tjenester, der understøtter gennemførelsen af EU-politikker og -aktiviteter. Det underliggende mål var at fremme effektiv elektronisk interaktion mellem disse myndigheder på tværs af grænser og sektorer.

For at opnå disse mål, fremme de aktiviteter, der er fastsat i ISA-afgørelsens artikel 1 og 3, og levere "fælles løsninger til fremme af interoperabiliteten"¹³ involverede programmet opstart af undersøgelser, projekter og tilhørende tiltag ved hjælp af specifikke handlinger for at understøtte følgende:

- udførelse og forbedring af eksisterende fælles tjenester samt etablering af nye tjenester
- forbedring af eksisterende genanvendelige generiske værktøjer samt etablering af nye sådanne værktøjer
- etablering og forbedring af fælles referencerammer til støtte for interoperabiliteten på tværs af grænser og sektorer
- vurdering af IKT-konsekvenserne af EU-lovgivningen (ISA-afgørelsen, artikel 3).

Som defineret i artikel 2 i ISA-afgørelsen er "fælles tjenester" operationelle anvendelser og infrastrukturer af generisk karakter, der opfylder fælles brugerkrav på tværs af politikområder. "Generelle værktøjer" er referenceplatforme, fælles platforme og samarbejdsplatforme, fælles komponenter og lignende byggeenheder, der opfylder fælles brugerkrav på tværs af politikområder. "Fælles referencerammer" er strategier, specifikationer, metoder, retningslinjer og lignende fremgangsmåder og dokumenter.

ISA-programmet iværksættes ved hjælp af gennemførelsen af love (ISA-afgørelsen, artikel 9) om grundlaget for et rullende arbejdsprogram, der evalueres mindst én gang årligt, og som inkluderer handlinger til finansiering relateret til et eller flere lag af interoperabilitet (teknisk, semantisk, organisatorisk og juridisk)¹⁴. Årlige arbejdsprogrammer fastlægges efter årlige indkaldelser af forslag til Kommissionens tjenestegrene og medlemsstaterne, godkendt af ISA-udvalget og vedtaget af Kommissionen før ikrafttrædelse. De specifikke handlinger, der skal finansieres, er angivet i det rullende arbejdsprogram.

---

¹³ Artikel 1(1) i ISA-afgørelsen.

¹⁴ Se "Europæisk interoperabilitetsramme (EIF) for europæiske offentlige tjenester" (COM(2010) 744 endelig, bilag 2), s. 21.

4. Metode

Den endelige evaluering af ISA-programmet var baseret på kvantitative og kvalitative data indsamlet på forskellige måder (skrivebordsstudie, online-undersøgelser, interviews, skriftlige anmodninger om yderligere informationer og casestudier), der involverer et bredt udvalg af repræsentanter fra medlemsstaterne og EU-tjenestegrenene samt et begrænset antal interessenter fra det civile samfund og private organisationer, som programmet er i forbindelse med.

5. Evalueringsmæssige problemer og spørgsmål

Den endelige evaluering anvendte samme sæt af kriterier som den foreløbige evaluering¹⁵, der fungerer som sammenligningsgrundlag for resultaterne. Resultaterne, konklusionerne og anbefalingerne i den endelige evaluering er baseret på et bredt udvalg af data, der udgør den konkrete dokumentation, der er påkrævet for at kunne bekræfte validiteten af programmets interventionslogik og opnåelsen af målene. Der er fokus på følgende syv primære kriterier:

- **relevans** — i hvilken grad var programmets mål relevant for at kunne indfri de stadig udviklende behov og prioriteter på nationalt niveau og EU-niveau?
- **nyttevirkning** — hvor økonomiske var de forskellige input, der blev konverteret til output, og med hvilken effekt angående den bedst mulige brug af ressourcerne? Hvilke aspekter af programmet var de mest (in)effektive, særligt hvad angår de mobiliserede ressourcer?
- **effektivitet** — i hvilken grad opnåede programmets resultater og effekter målene? Er der aspekter, der var mere eller mindre effektive end andre, og hvis ja, hvad kan man lære heraf?
- **nytteværdi** — hvordan var programmets faktiske og forventede resultater og effekter sammenlignet med de virksomhedsbehov, som de var tiltænkt at opfylde? Hvilke foranstaltninger kunne man tage for at forbedre nytteværdien af handlingerne i det næste program?
- **bæredygtighed** — i hvilken grad er den finansielle, tekniske og operationelle bæredygtighed af de udviklede løsninger, som vedligeholdes og drives via programmet, sikret?
- **sammenhæng** — i hvilken grad udgjorde ISA-handlingerne en del af en "holistisk" tilgang (hvad angår sammenhæng med hinanden og med andre EU-politikker og -initiativer)? Hvor godt blev der skabt synergier mellem programmets handlinger og andre EU-aktiviteter?
- **koordination** — i hvilken grad var de aktiviteter, der involverede medlemsstaterne, herunder dem i ISA-udvalget, koordineret for herved at sikre interessenternes engagement i ISA-

---

¹⁵ Foreløbig evaluering af ISA-programmet, 2012:
http://ec.europa.eu/isa/documents/interim_evaluation_of_the_isa_programme.pdf

programmet? I hvilken grad var aktiviteterne koordineret eller afstemt med andre interessenter, som det var meningen, at Kommissionen skulle interagere med i ISA-referencerammen?

6. Resultater

Opnåelse af programmets mål

Den endelige evaluering fandt, at ISA-programmet på effektiv vis nåede sit mål og leverede operationelle løsninger til "at støtte samarbejdet mellem europæiske offentlige myndigheder ved at fremme en effektiv elektronisk kommunikation på tværs af grænser og sektorer mellem sådanne myndigheder [...] og derved muliggøre levering af elektroniske offentlige tjenester til støtte for gennemførelsen af Fællesskabets politikker og aktiviteter"³. Dette er i særdeleshed tilfældet for fælles referencerammer, genanvendelige generiske værktøjer og fælles tjenester samt for vurderingen af IKT-konsekvenserne af ny EU-lovgivning. Overordnet set opfylder de opnåede og forventede resultater og effekter af ISA-programmet stort set de forretningsbehov, som de var tiltænkt, selv om nogle handlinger havde større nytteværdi end andre.

Evalueringen identificerede flere vigtige områder, hvor ændringer i det efterfølgende ISA²-program samlet har potentialet til at være mere relevante i forhold til de aktuelle behov for interoperabilitet og til at forbedre nytteværdien. Den bekræfter også, at ISA-programmet bidrog til deling og genanvendelse i kraft af etableringen af fælles referencerammer. Endelig havde ISA-programmet mulighed for at revidere retningslinjerne for bedre regulering¹⁶ for herved at sikre, at vurderingen af IKT-konsekvenserne tydeligt er en del af Europa-Kommissionens udarbejdelse af konsekvensanalyser.

De overordnede resultater er opsummeret nedenfor:

1.1. Relevans

Målet for ISA-programmet ("at støtte samarbejdet mellem europæiske offentlige myndigheder ved at fremme en effektiv elektronisk kommunikation på tværs af grænser og sektorer mellem sådanne myndigheder") er stadig relevant for at indfri de aktuelle behov på både nationalt niveau og EU-niveau. Dette blev tydeliggjort af programmets endelige evaluering om effekten af ISA-resultaterne men også fra medlemsstaternes politiske dagsordener, der tydeligt indikerede behovet for effektiv levering af digital offentlig administration¹². Endvidere blev EIF udviklet, gennemført og overvåget af ISA-programmet.

---

¹⁶ Retningslinjer for bedre regulering, arbejdsdokument fra Kommissionens tjenestegrene (SWD(2015) 111 final); Retningslinjer for konsekvensanalyse (COM(2015) 215 final) (SWD(2015) 110 final), s. 18.

EIF's anbefalinger og retningslinjer viser, hvordan interoperabiliteten bør gennemføres af medlemsstaterne i de offentlige administrationer, og de har følgende til formål:

- a) at fremme og støtte leveringen af europæiske offentlige tjenester ved at fremme interoperabilitet på tværs af grænser og sektorer
- b) at vejlede europæiske offentlige myndigheder i deres indsats for at tilbyde virksomheder og borgere tjenester
- c) at supplere og sammenkæde de forskellige nationale interoperabilitetsrammer på europæisk plan.

EIF tilvejebringer en fælles forståelse af interoperabiliteten i EU, hvilket anerkendes af DSM-strategien, der inkluderer en særlig handling om interoperabiliteten mellem offentlige myndigheder (handling 15: vedtagelse af en prioriteret plan over IKT-standarder og udvidelse af EIF for offentlige tjenester)

Den løbende revidering af EIF bygger videre på det arbejde, der er blevet udført de seneste år af observationscenteret for nationale interoperabilitetsrammer (NIFO)¹⁷, der overvåger og støtter gennemførelsen i medlemsstaterne.

ISA-programmet bidrager til andre DSM-handlinger, hvor interoperabiliteten fungerer som underliggende katalysator¹⁸. Programmets mål er godt afstemt med den digitale dagsorden for Europa og den europæiske handlingsplan for e-forvaltning 2011-2015, der begge identificerer interoperabilitet som en betingelse for succes. Derudover er programmet godt afstemt med CEF, der har til formål at udvikle tilslutningsmuligheder og interoperabilitet for de europæiske digitale tjenester, da nogle af dets byggeenheder¹⁹ (f.eks. e-levering, oversættelse, e-fakturering) er afhængig af ISA-resultater²⁰. CEF kan yde operationel støtte til løsninger, der udvikles og modnes under ISA-programmet.

ISA-programmet har aktivt bidraget til flere EU-politikker, som f.eks. det indre marked²¹, infrastrukturen for geografisk information i Fællesskabet (INSPIRE)²², den fælles ramme for informationsudveksling (CISE)²³, den fælleseuropæiske åbne dataportal²⁴ og konkurrencelovgivningen²⁵, der har draget nytte af

---

¹⁷ NIFO er blevet udviklet under IDABC-programmet og understøtter gennemførelsen af EIF på medlemsstatsligt niveau gennem indarbejdningen af EIF i de nationale referencerammer om interoperabilitet. http://ec.europa.eu/isa/actions/04-accompanying-measures/4-2-3action_en.htm

¹⁸ Eksempler herpå er bidragene til samkørslen af erhvervsregistre, til gennemførelsen af "engangsprincippet" (DSM-handling 16) gennem dets aktiviteter i området for basisregistreringer og til målet om "én enkelt digital portal" med arbejde om semantik og et katalog over tjenester.

¹⁹ https://joinup.ec.europa.eu/community/cef/og_page/catalogue-building-blocks

²⁰ Endelig evaluering af ISA-programmet, tabel 10: "Alignment of the ISA programme with CEF", s. 54

²¹ "Sammen om fornyet vækst" – Akten for det Indre Marked: tolv løftestænger til at skabe vækst og øget tillid, meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget (KOM(2011) 206 endelig), s. 10.

²² Artikel 7 i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2007/2/EF af 14. marts 2007 om opbygning af en infrastruktur for geografisk information i Det Europæiske Fællesskab (INSPIRE).

²³ Køreplan for oprettelse af en fælles ordning for informationsudveksling med henblik på overvågning af EU's maritime område, meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, (KOM(2010) 584 endelig), s. 3.

²⁴ "Åbne data: en drivkraft hen imod innovation, vækst og åben forvaltningspraksis", meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget (KOM(2011) 206 endelig), s. 11.

programmets støtte i form af dedikerede handlinger og delte løsninger²⁶. Disse politikker har identificerede mål, der er afhængige af interoperabilitet med hensyn til deres gennemførelse.

De europæiske offentlige myndigheder har stadig behov for f.eks. modernisering af leveringen af offentlige ydelser, forbedring af koordinering mellem medlemsstaternes myndigheder og Kommissionens tjenestegrene, organisatorisk afstemning i de offentlige myndigheder og større brugervenlighed i løsningerne, således som det blev konstateret i forbindelse med ex ante-evalueringen²⁷ af ISA² og den foreløbige ISA-evaluering²⁸. At fremme leveringen af tjenesteydelser på tværs af landegrænser og sektorer på en ensartet og ressourceeffektiv måde kræver større genanvendelse af de eksisterende interoperabilitetsløsninger og øget samarbejde mellem medlemsstaternes myndigheder samt mellem dem og Kommissionen. En fælles tilgang er ingen garanti for øget indsats²⁹.

1.2. Nyttevirkning

Overordnet kan man anse ISA-programmet for at have været effektivt. For det første viste dokumentationen fra overvågnings- og evalueringshandlingen³⁰, at den blev anset for at være "på rette spor" i perioden fra 2010 til 2015 med en gennemsnitlig forsinkelse på mindre end 5 %³¹. For det andet beløb det samlede gennemførte budget for arbejdsprogrammerne 2010 til 2014 sig til 128,2 mio. EUR, cirka gennemsnitligt 2 % mindre end det samlede budget, der var afsat for perioden³². Grundet disse resultater kan programmet anses for effektivt i budgetmæssigt henseende³⁰.

Endvidere bekræftede 90 % af de adspurgte repræsentanter for medlemsstaterne og embedsmænd fra Kommissionens relevante tjenestegrene, at programmet blev leveret til tiden og inden for det oprindelige omfang³³. Som nævnt i den endelige ISA-evaluering følte flertallet af disse interessenter sig fuldt eller delvist involveret i de årlige revideringer af programmet³⁴.

Proceduren for indsendelse af forslag til nye handlinger og fondenes frigivelsesproces kan anses som effektiv³⁵. Effektiviteten i form af tildelingen af menneskelige ressourcer bekræftes af det faktum, at den faktiske tildeling altid var lavere end den, der var forventet i det oprindelige ISA-lovforslag.

---

²⁵ Beretning om konkurrencepolitikken 2012, beretning fra Kommissionen (KOM(2013) 257 endelig), s. 12.

²⁶ Endelig evaluering af ISA-programmet, tabel 21: "Level of adoption of ISA solutions by Commission services", s. 131.

²⁷ Medfølgende dokument til den foreslåede ISA²-afgørelse (KOM(2014) 367 endelig).

²⁸ Foreløbig evaluering af ISA-programmet, 2012, s. 172:

http://ec.europa.eu/isa/documents/interim_evaluation_of_the_isa_programme.pdf

²⁹ Endelig evaluering af ISA-programmet, "Pertinence of the ISA objectives to respond to needs of EU public administrations", s. 45.

³⁰ <http://ec.europa.eu/isa/dashboard/isadashboard>

³¹ Endelig evaluering af ISA-programmet, "ISA programme efficiency": "% of delay", s. 82.

³² Endelig evaluering af ISA-programmet, "Budget allocation and execution", s. 67.

³³ Endelig evaluering af ISA-programmet, "Conclusion 4", s. 86.

³⁴ Endelig evaluering af ISA-programmet, "Revision process of the ISA Work Programme", s. 59.

³⁵ Endelig evaluering af ISA-programmet, "Allocation of financial resources", s. 66.

1.3. Effektivitet

ISA-programmet har leveret operationelle løsninger, dvs. fælles referencerammer, genanvendelige generiske værktøjer samt offentlige tjenesteydelser, der hjælper med til at opnå målet om at fremme et effektivt samarbejde mellem europæiske offentlige myndigheder. Overordnet følte flertallet af de interviewede og svarpersonerne i online-undersøgelserne, at alle ISA-løsningerne fremmer interoperabilitet mellem de pågældende myndigheder³⁶.

Etableringen af fælles referencerammer, som f.eks. EIF, understøttede også delingen og genanvendelsen af løsningerne med de dedikerede anbefalinger³⁷. En referenceramme for deling og genanvendelse påbegyndte udvikling under ISA og bliver aktuelt færdiggjort under ISA²-programmet

Programmet startede arbejdet i de øverste to lag af interoperabilitet, lagene med organisatorisk og juridisk interoperabilitet, der er områder med stor potentiel effekt på moderniseringen af medlemsstaternes offentlige myndigheder, og som skal udvikles og konsolideres yderligere.

Vurderingen af IKT-konsekvenserne af ny EU-lovgivning, som f.eks. effekten relateret til gennemførelsen af nye eller tilpasningen af eksisterende IKT-løsninger, var inkluderet i Kommissionens udarbejdelse af konsekvensanalyser under retningslinjerne for bedre regulering¹⁶. ISA-programmet har taget yderligere bestræbelser ved at promovere sådanne vurderinger og understøtte de respektive udførende GD'er og tjenestegrene.

Den indsats, som programmet investerede i området for semantisk interoperabilitet, samt udviklingen af stærkere forbindelser til standardiseringsorganisationer repræsenterede vigtige bidrag til øget interoperabilitet på tværs af sektorer.

Selv om programmet og brugerne af ISA-resultaterne genanvender eksisterende fælles referencerammer, fælles tjenestegrene og genanvendelige generiske værktøjer, bør programmet yderligere fremme deres genanvendelse som angivet af repræsentanterne for de overvågede medlemsstater samt Kommissionens embedsmænd³⁸.

1.4. Nyttевærdi

Overordnet set opfylder de opnåede og forventede resultater og effekter af ISA-programmet stort set de identificerede forretningsbehov³⁹. Dette førte til udviklingen af 23 løsninger, der er frit tilgængelige på programmets website⁴⁰, eller som leveres som delte tjenester. Disse løsninger varierer fra systemer, der understøtter gennemførelsen af EU-politikker, som f.eks. IMI (informationssystemet for det indre marked), til fælles specifikationer som DCAT-AP (Data Catalogue Application Profile), der bruges i den

---

³⁶ Endelig evaluering af ISA-programmet, "Conclusion 6", s. 111.

³⁷ Endelig evaluering af ISA-programmet, "Establishment and improvement of common frameworks", s. 94.

³⁸ Endelig evaluering af ISA-programmet, "Conclusions 7 and 8", s. 112 og 140.

³⁹ Endelig evaluering af ISA-programmet, tabel 18: "Utility scores at action level", s. 116.

⁴⁰ http://ec.europa.eu/isa/ready-to-use-solutions/index_en.htm

fælleseuropæiske åbne dataportal. Af de 23 løsninger bruges 15 af nogle eller alle medlemsstaterne, 14 bruges af flere Kommissions-tjenestegrene og 5 bruges af en håndfuld andre EU-institutioner. Succesen er desto mere markant, taget i betragtning at medlemsstaterne ikke er forpligtet til at genanvende løsningerne.

Metoden, der er udviklet til vurdering af IKT-konsekvenserne af ny EU-lovgivning og inkluderet i Kommissionens værktøjskasse for bedre regulering, bliver i stor stil genanvendt i forbindelse med udarbejdelsen af konsekvensanalyser¹⁶.

Andre handlinger har vist deres nytteværdi i kraft af deres udbredte anvendelse som dokumenteret af statistikken, der er indsamlet af overvågnings- og evalueringshandlingen⁴¹.

Repræsentanter for medlemsstaterne og Kommissionens embedsmænd har identificeret følgende som de fire største fordele for medlemsstaterne ved ISA-programmet⁴²:

- 1) brugen af ISA-løsninger⁴³
- 2) eksistensen af selve programmet med henblik på at højne opmærksomheden om vigtigheden af interoperabilitet og at holde det på den politiske dagsorden⁴⁴
- 3) tilvejebringelsen af referencer understøttet af NIFO, som f.eks. EIF
- 4) de tilvejebragte tjenester som f.eks. sTESTA-netværket og CIRCABC-platformen.

Den endelige evaluering fremhæver den lave grad af opmærksomhed om programmet blandt de vigtigste af de interviewede og undersøgte interessenter samt repræsentanter for medlemsstaterne og Kommissionens embedsmænd⁴⁵. Dette bekræftes af det faktum, at de yderligere tiltag, der er foreslået af de interviewede og undersøgelsens svarpersoner, alle er enten på plads eller er i gang med at blive udviklet eller udvidet⁴⁶.

Programmets bidrag til enten EU-politikker og -initiativer og til modernisering af den offentlige sektor i Europa forbedrede dets nytteværdi³⁰. Endelig bør den faktiske brug (herunder antallet af brugere) for hver ISA-løsning måles systematisk, og fordelene ved løsningerne bør fremmes.

1.5. Bæredygtighed

Den endelige evaluering viste, at de udviklede løsninger, som blev vedligeholdt og drevet via programmet, var bæredygtige ud fra et finansielt, teknisk og operationelt synspunkt.

---

⁴¹ Endelig evaluering af ISA-programmet, "Facilitation of effective interaction between European public administrations", s. 88 og 89.

⁴² Endelig evaluering af ISA-programmet, "Main ISA results perceived", s. 88.

⁴³ Endelig evaluering af ISA-programmet, "General perceptions on the benefits delivered by the programme", s. 113 og 114.

⁴⁴ Endelig evaluering af ISA-programmet, figur 37: "Respondent's agreement levels on the awareness raising of the ISA programme", s. 171.

⁴⁵ Endelig evaluering af ISA-programmet, "Conclusion 9", s. 141.

⁴⁶ Endelig evaluering af ISA-programmet, "Coherence", s. 17.

Den tekniske og operationelle bæredygtighed af en ISA-løsning vurderes indirekte ud fra dens drift og brug som målt under monitorerings- og evalueringshandlingen.

Finansielt set garanteres bæredygtigheden primært ved hjælp af det opfølgende ISA²-program eller andre EU-initiativer og -programmer som f.eks. CEF. I visse tilfælde kan finansieringsmuligheder som omkostningsdeling og brugerdefineret betaling forventes som en metode til at sikre finansiell bæredygtighed over lang tid.

Organisatorisk bæredygtighed er også grundlæggende for den overordnede bæredygtighed. Den endelige evaluering viste, at de udviklede løsninger, som blev vedligeholdt og drevet via programmet, var bæredygtige ud fra et finansielt, teknisk og operationelt synspunkt⁴⁷. Det er vigtigt at bemærke, at der altid anmodes om information om styringen af de løsninger, der er blevet finansieret af programmet som del af den årlige ansøgningsproces.

1.6. Sammenhæng

Den endelige evaluering viste, at handlingerne i ISA-programmet fører til en holistisk tilgang. Denne holistiske tilgang, der blev præsenteret for ISA-udvalget i januar 2013⁴⁸, anerkender, at den ægte interoperabilitet blandt de offentlige myndigheder kræver arbejde på forskellige områder: strategiske mål, referencerammer og arkitektoniske retningslinjer, udvikling af specifikationer samt gennemførelse, drift og udbredelse af løsningerne. Endvidere anses overvågning og kortlægning af landskabet for interoperabilitet i Europa samt øget opmærksomhed som vigtige katalysatorer for interoperabilitet. Med en holistisk tilgang kan man identificere mangler og lancere relevante aktiviteter eller projekter til at håndtere førstnævnte.

Denne holistiske tilgang er ikke indlysende for ISA-interessenterne⁴⁹, der er mere bekendt med de enkeltstående handlinger end med selve programmet. Den lave opmærksomhed om programmets synergier blev også bekræftet blandt de interviewede og undersøgelsens svarpersoner, selv om den endelige evaluering pegede i retning af forbedring siden den foreløbige evaluering.

Interessenterne nævnte kun én ISA-handling (EUSurvey)⁵⁰ markant mere end andre i interviewene og online-undersøgelserne som ikke-sammenhængende med programmets mål³⁶.

Sammenhængen blev forbedret i løbet af programmet ved hjælp af mange synergier, der opstod mellem de enkelte handlinger og andre EU-politikker og -initiativer, hvor interoperabiliteten er en vigtig katalysator for deres gennemførelse. Hvad der tydeligt blev vist og håndteret via programmet, var behovet for at agere horisontalt for herved at sikre interoperabilitet på tværs af politiske domæner. Denne horisontale dimension mangler i de domænespecifikke gennemførelser. ISA skabte synergier

---

⁴⁷ Endelig evaluering af ISA-programmet, "Conclusion 10", s. 148.

⁴⁸ Møde i ISA-udvalget, 23. januar 2013 – præsentation af resultaterne af den foreløbige evaluering af ISA-programmet.

⁴⁹ Endelig evaluering af ISA-programmet, "Conclusion 11", s. 165.

⁵⁰ EUSurvey er en gratis og webbaseret open source-applikation, der gør det lettere både for svarpersoner at besvare konsultationer og for undersøgelsesledere at analysere resultaterne.

med områder som f.eks. det indre marked, konkurrencelovgivningen, INSPIRE, CISE, den fælleseuropæiske dataportal og på det seneste også CEF, der i nogen grad bygger videre på programmets resultater.

En tværgående tilgang til interoperabilitet giver konkrete fordele, der ellers ikke kan opnås med sektorspecifikke tilgange og løsninger. Områderne for offentlige indkøb, information fra den offentlige sektor, IKT-standardisering, retsvæsen og Indre Anliggender samt skattesektoren ville få nytte af en tættere afstemning med interoperabilitetsløsninger på tværs af sektorer på EU-niveau og det efterfølgende eventuelle samarbejde.

I de senere faser i ISA-programmet blev der skabt synergier med de af Kommissionens tjenestegrene, der var ansvarlige for ESIF (European Structural and Investment Funds). Under det temabaserede mål 11, der har til formål at forbedre den institutionelle kapacitet og effektivitet af offentlige myndigheder, kan ESIF understøtte nationale, regionale og lokale myndigheders bestræbelser på at forbedre interoperabiliteten som metode til at modernisere deres offentlige myndigheder⁵¹. Tættere samarbejde under ISA²-programmet kunne medføre gensidigt gavnlige resultater for programmet og ESIF-gennemførelsen i medlemsstaterne. Endvidere sikrede den aktive deltagelse af DG DIGIT i den nyligt lancerede tværfaglige gruppe for kvalitet og innovation i offentlig forvaltning⁵² samarbejde mellem programmet og ESIF.

Indsatsen i programmet og fra DG DIGIT førte til en tættere forbindelse med Kommissionens it-styring.

1.7. Koordinering

Under gennemførelsen af programmet blev der etableret god koordinering af formelle aktiviteter med medlemsstaterne og Kommissionens tjenestegrene på linje med ISA-afgørelsen (artikel 12 og 14). To tredjedele af medlemsstaternes repræsentanter og over halvdelen af Kommissionens embedsmænd var enige eller delvist enige i, at interaktionen mellem ISA og dennes interessenter var effektive til at sikre konsistent udveksling af informationer, synspunkter og bedste praksis⁵³.

Endvidere blev der under programmet etableret god koordinering af aktiviteter med interessenter uden for de offentlige myndigheder for herved at sikre deres engagement, hvor det var relevant. Disse inkluderer, hvor det er relevant og passende, standardiseringsorganisationer, akademikere, organisationer i den private sektor samt lande uden for EU som f.eks. USA, Japan og Australien.

Den endelige evaluering anerkendte de ubetvivlelige positive resultater af de samlede bestræbelser, der var blevet investeret i koordineringen på EU-niveau⁵⁴. Den tværfaglige gruppe for kvalitet og innovation i

---

⁵¹ Endelig evaluering af ISA-programmet, "Internal coordination within the European Commission", s. 167.

⁵² Tværfaglig gruppe for kvalitet og innovation i offentlig forvaltning (Ares (2015) 4431139, 20.10.2015).

⁵³ Endelig evaluering af ISA-programmet, "Extent to which interaction between ISA and its stakeholders was effective", s. 172.

⁵⁴ Endelig evaluering af ISA-programmet, "Internal coordination within the European Commission", s. 167.

offentlig forvaltning vil være medvirkende til koordineringen af alle initiativer på EU-niveau, der bidrager til moderniseringen af offentlige myndigheder i Europa.

Evalueringen konkluderede, at der er mulighed for, at medlemsstaternes repræsentanter i ISA-udvalget, i Styregruppen og i Arbejdsgruppen kan koordinere bedre med deres nationale kolleger om interoperabilitetsproblemer for herved at bidrage til succes af opfølgende programmer⁵⁵.

Programmet giver en god oversigt over udviklingen af interoperabilitet på nationalt niveau ved at samle sæt af faktablade fra NIFO og medlemsstater om e-forvaltning ét sted på Joinup-plattformen⁵⁶.

Flertallet af medlemsstaternes repræsentanter og Kommissionens embedsmænd var enige eller delvist enige i, at de elektroniske platforme anvendt af ISA til at levere konsistent interaktion mellem interessenter og Kommissionen (dvs. Joinup, ISA-hjemmesiden og ISA-kontrolpanelet) var tilstrækkelige. Der var dog mangel på opmærksomhed blandt interessenterne om de resultater, der er opnået på nationalt niveau (dvs. genanvendelse af programmet) og på EU-niveau og om brugen af ISA-resultaterne af Kommissionens tjenestegrene⁵⁷.

7. Konklusioner i den endelige evaluering

Den endelige evaluering var stort set positiv og konkluderede, at ISA-programmet var på linje med EU's politiske prioriteter og medlemsstaternes behov⁵⁸. Evalueringen fandt, at programmet var gennemført på effektiv og sammenhængende vis, og at det giver resultater, der genanvendes af både Kommissionens tjenestegrene og medlemsstaterne. ISA-programmet har på effektiv vis nået sine mål og leveret operationelle løsninger, der fremmer effektivt samarbejde mellem europæiske offentlige myndigheder, herunder vurderingen af IKT-konsekvenserne af ny EU-lovgivning. Overordnet set opfyldte de opnåede og forventede resultater og effekter af ISA-programmet stort set de forretningsbehov, som de var tiltænkt, og programmet koordinerede sine aktiviteter godt med interessenterne for at sikre deres engagement.

Konklusionerne fandt, at der var behov for at fokusere på at forbedre genanvendelsen af ISA-løsninger og tage hånd om nye, skiftende behov. Endvidere er der behov for at udbygge koordineringen af initiativer på EU-niveau, særligt blandt GD'er, inden for rammerne af den tværfaglige gruppe for kvalitet og innovation i offentlig forvaltning og mellem medlemsstaterne og Kommissionen for at sikre større sammenhæng med andre EU-initiativer og nationale initiativer samt koordinering med interessenter.

Den overordnede strategiske tilgang for programmet siden 2013 viser, at der eksisterer en sammenhængende holistisk tilgang inden for rammerne af ISA-programmet. Der blev skabt synergier

---

⁵⁵ Endelig evaluering af ISA-programmet, "Conclusion 13", s. 187.

⁵⁶ <https://joinup.ec.europa.eu/community/nifo/home>

⁵⁷ Endelig evaluering af ISA-programmet, "Reuse by ISA of results delivered by other EU initiatives", s. 163.

⁵⁸ Endelig evaluering af ISA-programmet, "Conclusions 1, 2 and 3", s. 56, 57 og 58.

mellem programmets handlinger og med andre EU-aktiviteter, men der er stadig mulighed for yderligere synergier.

8. anbefalinger

Det er vigtigt at bemærke, at ISA-afgørelsen fokuserede programmets aktiviteter på at skabe interoperabilitet mellem offentlige administrationer. Dette har højst sandsynligt haft en vis effekt på nytteværdien, opmærksomheden og genanvendelsen, da programmets omfang ikke inkluderer offentlige administrationers forbindelser til virksomheder og borgere. Ikke desto mindre udvidede programmet sin interessentbase på en pragmatisk måde for at involvere virksomheder og borgere i at udvikle interoperable løsninger og sammensætte en mere holistisk tilgang, end det før var muligt.

Det er stadig mere tydeligt, at der ved udviklingen af interoperable løsninger er behov for at overveje forbindelsen mellem offentlige myndigheder på den ene side og borgere og virksomheder på den anden side, da sidstnævnte er slutbrugerne af alle tjenesterne fra den offentlige forvaltning⁵⁹. ISA-afgørelsen gav ikke anledning til handling for at imødekomme behovene hos slutbrugerne, men erfaringer med gennemførelsen af programmet og samtale med "handlingsejerne" og medlemsstaterne gjorde det klart, at dette var nødvendigt. Denne begrænsning behandles i anbefalingen for at udvide omfanget af det nye ISA²-program til virksomheder og borgere.

Evalueringen viste, at ISA²-programmet bør udvikle en mere systematisk, "forretningsmæssig" tilgang, hvilket også ville fremhæve interoperabilitets rolle i at skabe økonomiske og sociale fordele⁶⁰. For at sikre fuld effektivitet af ISA²-programmet bør Kommissionen yderligere søge at respektere bemandingsmålene⁶¹, særligt da den faktiske allokering af menneskelige ressourcer altid var lavere end det oprindeligt tiltænkte i programmet.

Hvad angår anbefalingerne i den foreløbige evaluering, tog programmet tilstrækkeligt hånd om dette ved at forbedre interaktionen med interessenterne og tilstedeværelsen ved store begivenheder og skabte konsistent udvikling ved håndteringen af de andre. Evalueringen konkluderede dog, at følgende områder kræver løbende indsats under det nye ISA²-program:

- Kommunikation med offentlige myndigheder og øget opmærksomhed om interoperabilitet
- Forbedring af holistisk tilgang og horisontalt tværgående syn på interoperabilitet
- Samarbejde med andre EU-politikker og -initiativer.

---

⁵⁹ Endelig evaluering af ISA-programmet, "Consideration of results achieved by Member States in the establishment of ISA solutions", s. 184.

⁶⁰ Endelig evaluering af ISA-programmet, "Recommendation 5", s. 200.

⁶¹ Endelig evaluering af ISA-programmet, "Recommendation 6", s. 201.

Endvidere mener teamet bag den endelige evaluering, at to af de 11 anbefalinger fra den endelige evaluering af IDABC-programmet stadig er relevante for ISA-programmet, og disse er⁶²:

- Et fælles "promoveringsdokument" bør udarbejdes med fokus på politikafstemninger og synergier mellem EU-programmer og -initiativer (IDABC-anbefaling 5).
- Information om projekters finansielle og operationelle bæredygtighed bør gøres mere synlig og forklares bedre for de eksterne interessenter (IDABC-anbefaling 8).

De vigtigste anbefalinger er angivet nedenfor:

1.8. Kommunikation med offentlige myndigheder og øget opmærksomhed om interoperabilitet

---

Mellem 2010 og 2015 blev cirka to tredjedele af de begivenheder, som ISA-programmet organiserede og afholdte med medlemsstaternes repræsentanter, og 63 % (25) ud af de 40 begivenheder, som blev organiseret af medlemsstaterne med deltagelse af ISA-programmet, afholdt efter 2013, dvs. efter den foreløbige evaluering. Programmet øgede sin tilstedeværelse ved konferencer og andre begivenheder, og af over de 60 begivenheder, som det var involveret i, fandt tre fjerdedele sted efter den foreløbige evaluering⁶³.

ISA²-programmet bør opdatere og gennemføre en kommunikationsstrategi med et fokus på målrettet engagement, herunder sektorspecifikke interessenter. Dette ville gøre noget ved den eksisterende forskel mellem programmets faktiske resultater og interessenternes opfattelse af samme⁶⁴.

1.9. Forbedring af holistisk tilgang og horisontal tværgående syn på interoperabilitet

---

Den holistiske tilgang, der er taget siden 2013, bør fortsættes i ISA²-programmet, da juridisk og organisatorisk interoperabilitet stadig er i sin spæde start. EIRA (European Interoperability Reference Architecture)⁶⁵ og EICart (European Interoperability Cartography)⁶⁶, der dokumenterer de eksisterende tjenester og værktøjer, vil være medvirkende til at understøtte denne holistiske tilgang ved at hjælpe med til at identificere og genanvende eksisterende løsninger og fremhæve, hvor der mangler katalysatorer for interoperabilitet⁶⁷. EIRA og EICart har en essentiel rolle med at udbrede resultaterne og

---

⁶² Endelig evaluering af ISA-programmet, "Recommendations from previous evaluations", s. 190.

⁶³ Endelig evaluering af ISA-programmet, "Conclusion 14 and extent to which the ISA programme raised awareness of the ISA solutions", s. 188.

⁶⁴ Endelig evaluering af ISA-programmet, "Recommendation 4", s. 199, og "Perceived performance of the ISA programme", s. 83.

⁶⁵ EIRA er en referencearkitektur for leveringen af interoperable digitale offentlige tjenesteydelser på tværs af landegrænser og sektorer.

⁶⁶ EICart-værktøjet kan bruges til at beskrive og katalogisere SBB'er (Solution Building Blocks) i virksomhedsarkitektur på linje med EIRA.

⁶⁷ Endelig evaluering af ISA-programmet, anbefaling 8 af 9, s. 202.

identificere behovene bedre. Dette kan give øget opmærksomhed, forbedret koordinering og flere større synergier.

Nu da vurderingen af IKT-konsekvenserne af den nye EU-lovgivning er blevet inkluderet i udarbejdelsen af konsekvensanalyser, bør ISA²-programmet fortsat spille den tiltænkte rolle, og ekspertisen i programmet bør anvendes til at fremme denne udøvelse og understøtte GD'er og tjenester, der udfører sådanne vurderinger⁶⁸.

Slutteligt bør ISA²-programmet udvikle en mere systematisk tilgang til at understøtte og overvåge brugen af fælles tjenester og generiske værktøjer, men også anvendelsen og gennemførelsen af fælles referencerammer⁶⁹.

1.10. Samarbejde med andre EU-politikker og -initiativer

Bestræbelserne på at afstemme ISA/ISA²-programmet med andre relevante EU-politikker fortsætter som f.eks. CEF, der følger op på sine resultater. Fra 2016 og frem bør man tage revideringen af EIF i betragtning, når der gennemføres løsninger til støtte for andre EU-politikker.

ISA²-programmet bør bygge videre på de tydelige forbedringer i koordineringen af aktiviteter relateret til interoperabiliteten og e-forvaltningen på tværs af Kommissionen, som ISA-programmet har foranlediget siden den foreløbige evaluering⁷⁰. Dette inkluderer det løbende samarbejde med DG CNECT om CEF og den nye europæiske handlingsplan for e-forvaltning 2016-2020. Endvidere er der planer om samarbejde med DG EMPL og DG REGIO om at identificere eksisterende eller nye ISA/ISA²-handlinger, der har potentiale til at bidrage til de temabaserede ESIF-mål 2 ("at forbedre adgang til og bruge IKT samt kvaliteten heraf") og 11 ("at forbedre den institutionelle kapacitet af offentlige myndigheder og interessenter samt effektiv offentlig forvaltning"). Dette er som supplement til arbejdet med at evaluere nationale operationelle programmer og identificere betingelserne herfor. Slutteligt har ISA-programmet vist stort potentiale for større samarbejde med blandt andre DG HOME, DG JUST, DG MARE, DG FISMA, DG GROW og JRC.

Den endelige evaluering anser den nye tværfaglige gruppe for kvalitet og innovation i offentlig forvaltning for at være den primære drivkraft for at skabe konsistent samarbejde og sammenhæng blandt EU-politikkerne og initiativer, der bidrager til modernisering af den offentlige sektor⁷¹.

---

⁶⁸ Endelig evaluering af ISA-programmet, anbefaling 3 af 9, s. 198.

⁶⁹ Endelig evaluering af ISA-programmet, anbefaling 9 af 9, s. 202.

⁷⁰ Endelig evaluering af ISA-programmet, anbefaling 7 af 9, s. 201.

⁷¹ Udtalelse fra Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg om "Meddelelse fra Kommissionen – årlig vækstundersøgelse 2014" (KOM(2013) 800 endelig); se OJ C 214, 8.7.2014, s. 46–54.

9. De næste skridt

Ved gennemførelsen af det opfølgende ISA²-program skal Kommissionen være uhyre opmærksom på ovenstående resultater og anbefalinger og analysere dem for at validere og håndtere de anførte problematikker i tæt samarbejde med medlemsstaterne og andre interessenter, herunder virksomheder og borgere, hvor det er relevant.